

Oluf Høst, 1938, Judaskysset- frit efter Giotto

Prædike-tanker skærtorsdag den 6. april 2023 kl.19
Salmer: 804,217, præd, 285, nadver, ”Ingen uden Jesus vidste”, musik/altrbord ryddes, læsning af Getsemane, Lukas 22,39-54; musik.

Evangelium: Mattæus 26, 17-30

(program med billeder af Judas:Gitto, Oluf Høst, 1958, barn fra Od. Friskole 2005/06.

I aften vil jeg sige lidt om Judas. Den mest foragtede og udkældte af alle disciplene. Et menneske, som er blevet til et begreb. En skæbne som er blevet til et symbol.

En, der svigter sine venner.

En, som ingen vil sammenlignes med.

En judas er det samme som svig, – det at bedrage sine venner, det at forråde.

Judas står for alt det, der er falsk, løgnagtigt og svigefuldt.

Og farven på det er gul.

-åh, det forbandede kys, som Judas er blevet husket for lige siden.

Et kys er tegn på troskab og på kærlighed. Men det kys, som Judas giver, er et tegn til soldaterne om, at det er ham her, I skal tage. Et kærligheds-tegn brugt til det modsatte.

I vores kultur bruger vi håndtryk på samme måde, som de brugte kysset dengang.

For os er det at give et håndtryk det samme som ” vi har tillid til hinanden.”

Vi kan også give håndslag på noget, om en aftale, der gælder.

Et håndtryk er en gensidig hilsen, hvor man viser hinanden: her har ingen af os knive i ærmet. Vi kommer begge med fred. Derfor er det højre hånd, for så kan man ikke gribe efter sit sværd eller efter en kniv.

Så håndtrykket er et ældgammelt udtryk for venskab og fred i vores kultur. Et løfte om, at det skal gå ordentlig til, det vi nu skal. På Jesu tid brugte man kysset til det, - og gør det jo stadig i Mellemøsten.

Det er derfor vi bliver så chokeret over, at det er et kys, som Judas forråder Jesus med.

Det svarer til, at nogen har givet hinanden hånd på noget – og så løber den ene fra aftalen. Eller når statsmænd

har lavet en offentlig fredsftale, - og så skynder den ene sig hjem og sender bombefly af sted.
Eller når to elskende omfavner hinanden, - og den ene har lige kysset på en anden.
Vi tror jo på de tegn, der viser troskab, venskab, fred, tillid. Og derfor bliver vi rystet i vores grundvold, når der sker sådan noget. Vi plejer at have tillid, - for ellers ville vi slet ikke kunne leve sammen.
Og når så tegnet for det bruges til det modsatte, så bliver vi chokerede og vrede, - ja, forargede.
Vi kan blive så forargede, så vi bliver hævnlystne.
Kulturlaget skrælles pludselig af, -det pæne menneske, som vi ellers gik og var, falder af som en brugt frakke og pludselig er man ”med i koret”, der ønsker dødsstraf og andre primitive ting.
Det er derfor, det er så godt, at vi har en figur som Judas i påskens fortællinger.
For når vi tænker over ham, så opdager vi vores egne drifter, tanker og følelser. Også de grimme.
Der er ingen grund til at ku’ lide Judas.
Og derfor sidder han med ved nadverbordet.
Vi foragter ham. Derfor er han med under hele det måltid, som Jesus har den sidste aften sammen med sine venner.
Han er en usling. Og derfor deler Jesus også brød med ham, og rækker ham bægeret med vin.
Vinen, der udgydes til syndernes forladelse.
Drik alle heraf.
Det er kun Johannes, der lader ham gå ud, inden.

(Ja, jeg har måttet tjekke det hos alle evangelisterne, fordi vi så vant til en fortælling om, at han lusker ud inden, som den kujon, han er. Men det er kun Johannes, der fortæller, at Judas går fra måltidet, – og så vores egen fantasi.)
Judas er med til hele det sidste måltid; deres påskemåltid til minde om befrielsen fra Egyptens slaveri; om lammets blod på dørstolperne, så dødsenglen ikke gik ind i dé huse; om flugten ud til Det røde Hav. Han er med til det hele.
Judas får del i brød og vin. Ordene om tilgivelse og løftet om barmhjertighed siges også til ham.
-åh, det forbandede kys, der gør, at vi så nemt glemmer, at også Judas er med ved bordet.
Farven på Judas er gul.
Lige så gul som den glorie, der er omkring Jesu hoved.
Det har jeg valgt 3 billeder på.
Det første er forneden til venstre: det er Giotto’s billede fra ca. 1306. Her er den gule farve gylden. Det er guld, der skinner på Judas’ kappe og i Jesu’ glorie. Vi ser omfavnelsen og kysset. Vi ser en masse mænd med lanser. Der er uro. Der er konflikt i luften.
Men Judas’ kappe har samme gyldne farve som glorien.
Oluf Høst har også malet Judaskysset, -og det har jeg sat ind foroven.
Nu er landskabet bornholmsk – i hvert fald et hus i baggrunden, der sagtens kan ligge på Bornholm, for der er hav bagved, et grønt buskads og noget brunt, som måske er gamle høstakke? Der er ikke så mange

mennesker som på Giotto's billede, og de er noget udflydende. Men Judas' gule kappe lyser igennem, – og den har samme gule farve som den lille glorie, der lige viser, hvem Jesus er. En lille glorie, men den lyser igennem. Omfavnelsen kan man ikke tage fejl af. Og så er der, nederst til højre, billedet af Judas og Jesus som et barn på ca. 12 år malede omkring 2005-06 i et projekt på Odense friskole.

Barnet har også brugt den samme gule farve til både Judas's kappe og til Jesu glorie.

Men har ladet Jesu' glorie omfatte dem begge to. Judas nærmest stikker sit hoved ind gennem Jesu' glorie. Baner sig vej ind i den. Og glorien, dette tegn for guds herlighed, den omkranser både Judas og Jesus. Den ligger som en stor, gul sol og har begge ansigter indenfor i varmen.

Barnet har også tegnet, at de to mænd holder hinanden i hånden. Smalle tynde arme, et håndtryk som mellem venner, - og begge har store fødder i sandaler.

Det billede af en 11-12årig er mere sandt end mange ord.

Det viser, at guds barmhjertighed, guds herlighed, ja, alt hvad vi håber om den kærlighed, vi kalder gud, at den tager alle med ind i sin cirkel. Ingen er udenfor.

Judas er med, -om han så skal mase sig ind gennem glorien, så er han med. Eller om Jesus selv giver ham sit ansigt til et kys, og tager ham med ind i sin glorie, - begge dele er mulige.

De mødes i et kys.

Men hvilket?

Er det kun forbandet? Eller viser kysset også en samhørighed mellem Jesus og Judas, - en velsignelse på trods af ? At Jesus ikke slipper ham?

Den værst tænkelige, en Judas! Han er ikke med i påskens fortællinger, fordi vi skal råbe ad ham og hævne os i tanken. Han er med som et spejl, vi kan se os selv i. Hvor var mine svigt? hvor var mine svig?

Judas blev ikke bedt om at gå. Han fik også bægeret med vin: ”drik alle heraf. Denne kalk er den nye pagt i mit blod, som udgydes for jer til syndernes forladelse.”
Den gule farve, på kappe og på glorie, - de har valgt den samme farve til begge dele; både Giotto, Oluf Høst og den 12-årige på friskolen.

Det er godt at huske.

Amen.